

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะเฉพาะของชุมชนนางเลิ้ง กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง และเพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมชุมชนนางเลิ้ง ในการศึกษาครั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลจากเอกสาร รายงาน การออกแบบสอบถาม แบบสำรวจภาคสนาม และแบบสัมภาษณ์ โคนสัมภาษณ์นักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สถาปัตยกรรมชุมชน

ชุมชนนางเลิ้ง เป็นย่านประวัติศาสตร์ย่านหนึ่งในกรุงเทพมหานคร และจากการศึกษาเบื้องต้นพบว่า ชุมชนนางเลิ้งเป็นพื้นที่ที่มีคุณค่าเพียงพอต่อการอนุรักษ์และพัฒนา จึงทำการศึกษาชุมชนนางเลิ้งโดยกำหนดพื้นที่ศึกษาบริเวณ ชุมชนศุภมิตร 1 ละชุมชนศุภมิตร 2 พื้นที่ประมาณ 4,900 ตารางเมตร โดยอาศัยเกณฑ์ในการพิจารณา ถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์และศูนย์กลางของย่าน และเป็นบริเวณที่มีอาคารเก่าแก่และยังคงรูปแบบการอยู่อาศัยแบบชุมชนเก่าปรากฏอยู่

ผลที่ได้จากการศึกษาด้านประวัติศาสตร์ของชุมชนนางเลิ้งพบว่า ในอดีตชุมชนนางเลิ้งมีลักษณะเด่นในด้านการเป็นแหล่งบันเทิงและค้าขาย มีสถาปัตยกรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์ ปัจจุบันนางเลิ้งทรุดโทรมลงกว่าในอดีตมาก ทั้งสภาพทางเศรษฐกิจ สังคมและสภาพทางกายภาพ ทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงจากการพัฒนาการของเมือง ทำให้นางเลิ้งในอดีตที่เคยเป็นแหล่งบันเทิงและค้าขายที่สำคัญของกรุงเทพ ลดบทบาทความสำคัญและทรุดโทรมลง ที่ผ่านมานางเลิ้งไม่เคยได้รับความสนใจในด้านการอนุรักษ์และพัฒนามาก่อน ทั้งนี้เนื่องจากขาดการศึกษาถึงคุณค่าทางประวัติศาสตร์ของพื้นที่ ทำให้มองข้ามความสำคัญของนางเลิ้งไป ซึ่งหากพิจารณาองค์ประกอบ ทุกด้านของชุมชนนางเลิ้ง ทั้งการเป็นย่านประวัติศาสตร์ แหล่งชุมชนสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่หาได้ยาก และกลมกลืนกับสถาปัตยกรรมในเขตกรุงรัตนโกสินทร์ชั้นใน

T 160682

จึงถือได้ว่านางเลิ้งเป็นย่านประวัติศาสตร์ที่มีชีวิต (living city) และเป็นพื้นที่ที่มีความพร้อมที่จะอนุรักษ์และพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวต่อไป ซึ่งจะเป็นการฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของชุมชนนางเลิ้งได้อีกทางหนึ่ง

ในการวางแผนทางการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมชุมชนนางเลิ้ง โดยทำการกำหนดกลุ่มอาคารตามระดับคุณค่าเชิงอนุรักษ์ เพื่อเสนอแนวทางการอนุรักษ์โดยแบ่งแนวทางการอนุรักษ์ออกเป็น 3 ระดับ คือ การบูรณะ การฟื้นฟูสภาพ และการพัฒนาหรือสร้างใหม่ ซึ่งในกลุ่มอาคารที่มีคุณค่าเชิงอนุรักษ์เสนอให้อนุรักษ์ตามแนวทางการอนุรักษ์เพื่อควบคุมการเปลี่ยนแปลงของอาคาร ในส่วนอาคารในกลุ่มพัฒนาหรือสร้างใหม่เสนอให้ใช้ตามแนวทางการออกแบบอาคาร

เพื่อให้การอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมชุมชนนางเลิ้ง ได้ดำเนินการให้เกิดผลตามแนวทางที่กำหนดไว้ จึงควรส่งเสริมมาตรการด้านการสร้างแรงจูงใจให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์และพัฒนาในทางปฏิบัติ และเพื่อเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมชุมชนนางเลิ้ง จึงเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงภูมิทัศน์เพื่อการท่องเที่ยวของชุมชนนางเลิ้ง ซึ่งสามารถฟื้นฟูสภาพเศรษฐกิจของชุมชนได้ โดยการปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยและเพิ่มกิจกรรมบทบาทของอาคารให้เอื้ออำนวยต่อการเป็นแหล่งท่องเที่ยว สร้างบรรยากาศการท่องเที่ยวทางด้านงบประมาณในการดำเนินการอาจใช้จากงบประมาณจากทางภาครัฐร่วมกับทางเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินได้แก่ สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์หรือจากการระดมทุนจากคนในพื้นที่ นอกจากนี้ยังมีอีกแหล่งเงินทุนหนึ่งคือโครงการเงินกู้เพื่อพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเสนอให้ใช้เป็นมาตรการขั้นสุดท้าย สุดท้ายในการอนุรักษ์ และพัฒนาควรคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ด้วยการดำเนินการโดยคนในพื้นที่จะสามารถตอบสนองความต้องการของคนในพื้นที่ได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญในการอนุรักษ์และพัฒนาสถาปัตยกรรมชุมชนให้ประสบความสำเร็จ

This research aims to study the aspect of Nang -Leong community, law and policy concerned and offer the way to conserve and develop Nang -Leong community architecture, in this study use data from document, report, design of questionnaire, survey in field trip and interview by official concerned about community architect conservation.

Nang -Leong community is historical area in Bangkok, and the primary study we know that it has valuable area to conserve and develop, so we study only area Supamit 1 and Supamit 2, about 4,900 square metres, using criterion for consideration, about important of history and it has old buildings and being from of old accommodation.community.

The result is in the past Nang -Leong community has prominent in being entertainment and commercial having valuable architect in history and today it was destroyed than the past, even economic, social and physical even though it changed politics, in the past Nang -Leong was entertainment area and commercial in Bangkok, it reduced the role and destruction, in the past it never be interested in conservation before, because lacking of education so we overlook its important, if we consider factors in history, ancient architect which is rare and fix with architect in Ratanakosin,

TE 160682

Nang -Leong, area is living city, and ready for conservation and development for tourist which is recovering the economy of people also.

In the way of conservation, to present the way is to divide into 3 levels : restore, recover and with draw which in building groups that has value to control the change of building, in part of building in group will be used by design drawings.

To conserve and develop Nang -Leong community, to be affected by the way, we should improve in motivation to co-operate and offer vision for tourists which can recover its economy, by adjusting the useful and increase more activities of role to facilitate to tourist area, construct tour atmosphere and budget will be used from government sector, with ownership of land such as office of King property or from area funder, besides there is also one source : fund loan for development, to use as final strategy; in conservation and develop the participation of area people, which can respond demand of people correctly and importance for conservation and development to become success.